

**АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД МОЖЛИВОСТЕЙ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМНИМИ
ГРОМАДЯНАМИ В УКРАЇНІ**

*Шевченко І.Ю., д.е.н., доцент,
Цема В.Є., здобувач вищої освіти
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сьогодні в Україні навчається 76548 іноземних студентів із 155 країн світу [1]. Це суттєвий контингент здобувачів вищої освіти, робота з яким має свою специфіку і, в першу чергу, мовну. З-поміж усіх іноземних здобувачів вищої освіти в Україні 23,64% є громадянами Індії, 11,54% – Марокко, 6,95% – Туркменістану, 6,05% – Азербайджану, 5,52% – Нігерії, 5,3% – Китаю, 5,22% – Туреччини, 3,98% – Єгипту, 2,75% – Ізраїлю, 2,07% – Узбекистану. Така диференціація країн походження іноземних студентів, які здобувають вищу освіту в Україні, логічно робить основною мовою їхнього навчання англійську.

Метою дослідження є здійснення аналітичного огляду можливостей здобуття вищої освіти англійською мовою іноземними громадянами в Україні.

У якості інформаційної бази використаємо бази даних онлайн-сервісу Study in Ukraine.

Результати прикладної частини дослідження наглядно представимо у вигляді табл. 1.

У табл. 1 нумерація по горизонталі: 1 – Вінницька область; 2 – Волинська область; 3 – Дніпропетровська область; 4 – Донецька область; 5 – Житомирська область; 6 – Закарпатська область; 7 – Запорізька область; 8 – Івано-Франківська область; 9 – Київська область; 10 –

Кіровоградська область; 11 – Луганська область; 12 – Львівська область; 13 – Миколаївська область; 14 – Одеська область; 15 – Полтавська область; 16 – Рівненська область; 17 – Сумська область; 18 – Тернопільська область; 19 – Харківська область; 20 – Херсонська область; 21 – Хмельницька область; 22 – Черкаська область; 23 – Чернівецька область; 24 – Чернігівська область; 25 – м. Київ.

У табл. 1 галузі знань (нумерація по вертикалі) наведені під шифрами, відповідними їх нумерації у Постанові Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 [3].

Попри відсутність у базах даних онлайн-сервісу Study in Ukraine інформації щодо можливостей здобуття вищої освіти англійською мовою іноземними громадянами в Україні за галузями знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону», 26 «Цивільна безпека», 28 «Публічне управління та адміністрування» та 29 «Міжнародні відносини», згенерованих у табл. 1 даних достатньо для формулювання наступних висновків:

– найбільш широкі можливості здобуття вищої освіти англійською мовою іноземні громадяни мають у таких регіонах України як Харківська область, м. Київ, Дніпропетровська область і Львівська область;

– найменше англомовних освітніх програм фахової підготовки іноземних громадян реалізується ЗВО України, розташованими (або тими, що були розташовані) у Чернівецькій області, Київській області та Херсонській області;

– відсутні можливості здобуття іноземними громадянами вищої освіти англійською мовою у Донецькій області та Кіровоградській області;

– найбільш широкий вибір англомовних освітніх програм для іноземних громадян представлений в Україні в таких галузях знань як 07 «Управління та адміністрування», 05 «Соціальні та поведінкові науки», 12 «Інформаційні технології», 03 «Гуманітарні науки» та 08 «Право»;

Таблиця 1 – Можливості здобуття вищої освіти англійською мовою іноземними громадянами в Україні

Галузі знань	Кількість ЗВО, в яких іноземні громадяни можуть здобувати вищу освіту англійською мовою, за регіонами України																								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
01	1	1	1			2	1	1	1			2				2		1	2		1	2		1	2
02		2	1			1						2		1	2	1	1	1	2		1	3		2	5
03	1	1	4		1	2	1	2	1		1	3	2	1	1	2	1	1	5		1	2		1	7
04												1							1						
05	2	1	6		1	2	1	1	1		1	4	1	4	3	2	2	2	6		2	4		1	11
06		1	1			1	1				1	1		1	1	1			2		1	1			3
07	2	2	7		2	2		2	1		1	3	1	4	2	4	1	2	10	1	3	4		1	9
08	2	1	5			1	3				1	3	1	2		2	1	1	3		2	2		1	8
09	1		1									1						1	1		1	1			1
10			4		1	1	2	1				2	2		1	2	1	1	2		1	1		1	5
11	1		2			1		1	1			1			1	2		1	2			1		1	3
12	1	1	6		1	2	1	2			1	3	1	2	2	2		3	9	1	2	2		1	9
13		1	4		1		1	2			1	1	1		1	1		1	5	2				1	2
14			3		2		1	1				1			1			1	5	2		1		1	1
15			2		1		1					1							2	1		1		1	1
16			2		1		1	2			1	1			1		1		6	1		1			4
17			2					1				1		1					6		1	2		1	5
18			1					1			1	1			2		2		8					1	2
19	1		2					1				1	2		1	1	1	1	3					1	2
20					1							1			1	1	1	1	2					1	2
21					1							1			1		1		2						1
22	1		4		1		1	1				2	1	1	1		1	1	4		1		1		7
23	1		1				1					2						1	1		1			1	4
24			2			2	1	1				1		1	1			1	5					1	2
25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27		1	3				1				1		1		1				5	1				1	2
28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Джерело: розроблено авторами з використанням пошукового інструментарію онлайн-сервісу Study in Ukraine [2].

– найменше англомовних освітніх програм, які можуть бути запропоновані іноземним громадянам для здобуття вищої освіти, реалізується ЗВО України в таких галузях знань як 04 «Богослов'я», 21 «Ветеринарна медицина», 09 «Біологія», 15 «Автоматизація та приладобудування», 20 «Аграрні науки та продовольство».

Звичайно, наявність англомовної освітньої програми за бажаною спеціальністю у ЗВО України ще не є підставою для здобуття іноземним громадянином вищої освіти, оскільки вітчизняним законодавством передбачена можливість фахової підготовки іноземних громадян лише за тими освітніми програмами, які мають сертифікат про акредитацію Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Разом з тим, виявлені під час дослідження авторами особливості розподілення англомовних освітніх програм, які можуть бути запропоновані іноземним громадянам для здобуття вищої освіти, за галузями знань і регіонами України складуть в подальшому основу для розроблення методико-прикладних засад прийняття рішень ЗВО України про започаткування англомовних освітніх програм (зокрема, для надання освітніх послуг іноземним громадянам) на засадах ринкового підходу.

Література:

1. Іноземні студенти в Україні. Статистика Українського державного центру міжнародної освіти Міністерства освіти і науки України. URL : <https://studyinukraine.gov.ua/zhittya-v-ukraini/inozemni-studenti-v-ukraini/>

2. Пошуковий інструментарій онлайн-сервісу Study in Ukraine. URL : <https://studyinukraine.gov.ua/>

3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>